

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтессорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтессорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

громадянську відповідальність, готовність працювати для розквіту Батьківщини, захищати її; повагу до Конституції, законів Української держави; досконале знання державної мови.

Як стверджує О. Мокрогуз, у повному обсязі ці якості ще не можуть бути сформованими у дошкільника. Проте, створити фундамент, на основі якого можна буде вже зводити «будівлю» майбутнього громадянина-патріота не лише можливо, а й потрібно, особливо якщо врахувати всі переваги, що створює дошкільний вік для результативного виховного процесу [2, с. 2].

На думку Ю. Чаварги, хорошим засобом патріотичного і родинного виховання дітей дошкільного віку є свята. Це традиційні народні свята та суто родинні, до яких належать дні народження членів родини, свято народження сім'ї [5].

У своєму дослідженні ми виходимо з розуміння того, що формування патріотичних почуттів проходить ефективно в тісному зв'язку з сім'єю. Саме батьки на яскравих, доступних прикладах життя, своєї праці демонструють дитині, що на неї покладають надії не лише рідні, але й суспільство, вся країна. Так, на думку А. Виноградової, для формування патріотичних почуттів дитини велике

значення має виховання емоційно-позитивного ставлення до навколишнього середовища, що залежить від взаємин у сім'ї, свідками й учасниками яких вони є. Головне, що може принести дитині радість – це спілкування її з батьками, спільні прогулянки, спільна діяльність. Також вона зауважує, що поведінка батьків слугує для дітей наочним прикладом любові до рідного краю [5].

С. Козлова зазначає, що для успішного виховання патріотичних почуттів необхідно, щоб діти якомога раніше побачили «патріотичне обличчя» своїх батьків [3, с. 82].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, для успішної організації взаємодії ЗДО і сім'ї з питання формування патріотичних почуттів у дітей дошкільного віку, перше потрібно організовувати роботу з батьками по встановленню довірливих контактів з родинами вихованців, залучати батьків до участі в освітньому процесі, створювати мотивацію батьків для об'єднання зусиль з педагогами задля досягнення позитивних результатів у питаннях виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробці системи партнерства дошкільного закладу і сім'ї з патріотичного виховання дошкільників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Акопян Л.В. Програма взаємодії з родиною / Л.В. Акопян // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2021. №11. С. 42–43.
2. Мокрогуз О. Громадянська освіта: проблеми і перспективи запровадження / О. Мокрогуз // Завуч. 2020. № 28. С. 2-4.
3. Мошнина О. Патріотичне виховання дошкільнят: проект «Салют Перемоги» / О. Мошнина // Дошкільне виховання. 2021. №4. С. 80–82.
4. Національно-патріотична ідея в освіті й вихованні дітей і молоді в Україні: реком. покажч. / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, бібліотека; уклад.: Л. Г. Айдарова ; відп. ред. І. Ф. Турко. Харків: ХНПУ, 2015. 32 с.
5. Чаварга О.Ю. Народні календарні свята та обряди в дитячому садку. Ужгород, 2002. 120 с.

Стаття надійшла до редакції
20 лютого 2023

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГАРМОНІЙНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 37.015.31 – 053.4(091)

ПУГАЧЕНКО ОЛЕНА

педагог з раннього розвитку в логопедичній студії СПІЧ

Abstract. The article describes the origins of the problem of harmonious upbringing of preschool children. The opinions of scientists who were engaged in solving this problem are given. Comprehensive historical and genetic analysis was facilitated by general scientific, general pedagogical research methods, information from philosophy,

psychology, and preschool pedagogy. The essence of kalokagatia, which symbolizes the physical, moral and aesthetic perfection of a person on the example of ancient culture, is revealed, and its place in modern pedagogy, in particular in preschool education, is determined. The peculiarities of the understanding of the physical, moral and aesthetic components of child education in the context of historical pedagogical paradigms: traditionalist, sociocentric, and humanistic have been revealed. The consideration of this issue became the basis for defining the main idea - the education of a harmonious person, which is based on the education of the "beauty of the body and spirit" and the generalization of the accumulated world and national experience at the level of synthesis of the formation and development of the phenomenon of physical, moral and aesthetic unity in the process of raising a child.

Key words: preschool child, harmonious upbringing, kalokagatia, physical, moral, aesthetic development, origins, formation.

Постановка проблеми. Сьогодні найголовнішим завданням багатьма науковцями визначається виховання нового покоління «гармонійних людей», для яких найвищим ідеалом є єдність особистих та національно-державних інтересів, поєднання їх фізичних, моральних та естетичних можливостей. Тому, важливого значення набуває питання щодо зростання вимоги до виховання і навчання підростаючого покоління, а саме дитини дошкільного віку. Прийнято вважати, що принцип гармонійного розвитку дитини передбачає формування фізичного, морального, естетичного компонентів, поряд з іншими сторонами виховання, а, отже, реалізацією цієї вимоги є комплексний розвиток фізичних, моральних та естетичних засад особистості. З огляду на це, є неприпустимим однобічний виховний вплив на особистість дошкільника.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання вищезазначеної проблеми в різні часи були предметом вивчення філософії, педагогіки, психології, естетики, теорії і методики дошкільного виховання. Аналіз історико-педагогічних джерел свідчить про те, що питання гармонійного та всебічного розвитку особистості хвилювало багатьох учених і педагогів. Існуючі підходи відносно цього питання класифіковано відповідно до провідних тенденцій, які базуються на впливі естетичного, фізичного та морального у вихованні, відповідно до контексту гармонійного розвитку особистості, в працях філософів (Платон, Демокрит, Арістотель, Конфуцій, Насреддін Туями та ін.), зарубіжних педагогів (Я. Каменський, Д. Локк, Ж. Ж. Руссо, Й. Песталоцці та ін.), вітчизняних діячів (К. Ушинський, А. Макаренко, В. Сухомлинський, П. Лесгафт та ін.).

До всебічного гармонійного розвитку особистості з урахуванням її духовності, естетичної культури і фізичної досконалості закликає і сучасна наука: Б. Ашмарін, Н. Бервінова, В. Белоусова, Е.

Володіна, С. Герасимова, Н. Глушак, В. Завадич, С. Кудрявцева, С. Кражніна, Т. Лисицька, Л. Лубишева, А. Никифорова, Г. Пономарьова, О. Піскунов, М. Роганова, Т. Ротерс, Г. Сатиров, В. Сосіна, Т. Танько, Г. Шевченко та інші.

З'ясовано, що, незважаючи на значний інтерес педагогів, філософів і вчених до проблеми гармонійного виховання дітей дошкільного віку, вона не була об'єктом спеціального вивчення.

У зв'язку з цим, особливого значення набуває історико-генетичний аналіз вищезазначеної проблеми, який передбачає аналіз загальнонаукових, загальнопедагогічних методів дослідження, використання відомостей із філософії, психології, дошкільної педагогіки щодо дослідження закономірностей та особливостей розвитку, навчання й виховання дитини від її народження до вступу до школи. Відтак, дослідження цієї проблеми є актуальним на сучасному етапі розвитку суспільства, що зумовлено потребою у всебічно і гармонійно розвиненій особистості, красивої духом і тілом.

Мета статті: проаналізувати витoki та схарактеризувати подальший розвиток ідей гармонійного виховання дітей дошкільного віку у світовій та вітчизняній педагогічній думці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Звертаючись до аналізу проблеми гармонійного виховання дітей дошкільного віку відповідно до філософської методології, зауважимо, що її підґрунтя базується на засадах філософського принципу внутрішньої єдності етичного та естетичного, моралі й краси, і складає тим самим його концептуальну основу [10].

Взагалі, проблема гармонійного виховання дітей дошкільного віку має досить глибоке історично-філософське коріння. Першим доказом цього є практика античної культури, яка значну увагу приділяла фізичним, моральним та

естетичним проблемам, при цьому надаючи вищезазначеному гуманістичне забарвлення.

Початок зазначеного вище напрямку покладено Сократом, який наголошував на єдності етичного і естетичного. Філософ підкреслював, що духовні якості людини проявляються навіть у зовнішньому вигляді. У свою чергу, відомий філософ Платон, розглядаючи у творах питання естетичного виховання, відмічав, що вплив мистецтва на поведінку людини настільки великий, що необхідно встановити контроль з боку держави за художніми творами, які мали б відповідати моральним нормам суспільства.

Свою ідею щодо виховного впливу мистецтва на особистість сформулював Арістотель. Вона базувалась на необхідності підготовки особистості до естетичного сприйняття.

Подальший аналіз історико-філософської думки щодо проблеми гармонійного виховання дітей дошкільного віку пов'язаний із укоріненням принципу гуманізму часів Ренесансу. Відзначимо, що об'єктом вивчення у цей час стає людина і все людське, натомість середньовічному «божественному» [8]. Відтак, ідея духовного багатства, сили і краси людини найповніше втілювалась у живописі та скульптурі того часу. Саме в цих видах мистецтва зображувально-виразні засоби дозволили органічно поєднати морально-естетичний зміст і фізично-художню форму.

Як свідчить проведене дослідження, важливе значення для гармонійного виховання дітей дошкільного віку мали педагогічні ідеї Жан-Жака Руссо щодо формування моральних відносин в ім'я благородної мети виховання морально досконалої людини, яка має бути готовою принести у жертву красу мистецтва та підкорювати естетичну складову етичній [6].

Представлені наукові результати, які отримані шляхом установлення історико-філософських закономірностей взагалі та методологічних особливостей, зокрема щодо проблеми гармонійного виховання дітей дошкільного віку, формування та розвитку рефлексії взаємозв'язку душі і тіла визначаються важливими для подальшої історії розвитку людської думки не лише з точки зору відкриттів у галузі логіки, гносеології, теорії методу, але й тому, що вони демонструють, як методологічні та логіко-гносеологічні функції філософського знання можуть бути пов'язаними з проблемами дослідження «гармонійної людини», з світоглядними та морально-відповідальними роздумами про місце людини в світі.

Вважаємо, що для всебічного вивчення генези гармонійного виховання дітей дошкільного віку та аналізу причинності змін цієї проблеми, варто проаналізувати історично-педагогічні погляди щодо вищезазначеної проблеми.

Для цього, звернемось до аналізу явища калокагатії, що символізує фізичну, моральну та естетичну довершеність людини на прикладі античної культури та її місце в сучасній педагогіці, зокрема в дошкільній.

Зауважимо, що калокагатія (від грец. *calos* – чудовий, *agathos* – морально довершений) – одне з центральних понять античної естетики, що акцентує увагу на гармонії зовнішнього та внутрішнього і є умовою краси індивіда [10].

У цілому термін «калокагатія» тлумачився неоднаково на різних етапах соціально-історичного розвитку античного суспільства, змінюючись під впливом різних типів мислення, що переважали у той час.

Загальновідомо, що калокагатія в античний період сприймалася як «ідеал цивільних позитивних якостей, що відповідають інтересам, специфіці й історичній еволюції грецького поліса, зокрема переходу від військових (аристократичних) чеснот – мужності, сміливості, відваги – до «мирних» (полісних) – справедливості, розуму, розважливості. Ідеал полісного виховання поєднував військові та цивільні чесноти. Античний ідеал громадянина-воїна зумовив виникнення уявлення про гармонійний розвиток особистості, злиття тілесного розвитку й моральної досконалості» [3].

Наразі прихильники неокалокагатії вважають калокагатію сенсом ужиткового вираження прадавнього знання, згідно з яким світ існує завдяки природним законам порядку, краси та добра, що є головними проявами цих законів для людини. Саме тому, на їх думку, калокагатія знову стає вищим освітнім і виховним еталоном для людини, котра прагне досконалості [7].

Розкриваючи авторську думку щодо гармонійного виховання дітей дошкільного віку, звернемось до аналізу сучасної теорії фізичного та морально-етичного виховання дітей дошкільного віку та розвитку зазначених вище видів виховання в історичній ретроспективі.

Характеризуючи предметне вивчення класичних праць з дошкільної педагогіки, маємо можливість виявити особливості осмислення фізичної, морально-естетичної складових виховання дітей перших років життя в контексті різних методологічних підходів та провідних для

конкретних історичних періодів педагогічних парадигм: традиціоналістської, соціоцентристської, гуманістичної.

Я. Коменський визначає основними серед цих чеснот такі, як: поміркованість, охайність, шанобливість, слухняність, правдивість, справедливість, любов і благодійність, працьовитість, терпіння, послужливість, привітність, скромність. Саме тому, «виховання серця» і спрямованість волі дитини до добра і правди з раннього дитинства, на думку Я. Коменського, є профілактикою розвитку всіляких вад, як-то: свавілля, упертість, зухвалість, гордість, гнів, нерозсудливість, малодушність. З огляду на вищезазначене, Я. Коменський найбільш гідною прикрасою людини називає придбану з дитинства звичку «охоче і з радістю піклуватися про інших» [2, с. 50.].

Наступниками Я. Коменського щодо розвитку традиціоналістської парадигми теорії і методики фізично-морально-естетичного виховання дітей дошкільного віку були Й. Песталоцці та Ф. Фребель.

Так, Й. Песталоцці у своїй праці обґрунтував провідний засіб гармонійного виховання маленької дитини – сила і відданість материнської любові, яка покликана «поступово поширити дух любові і довіри на все сімейне життя», а потім підняти дитя до «чистих почуттів щирої християнської віри і щирої християнської любові...» [4, с. 349].

Важливим для нашого дослідження є погляд класика німецької дошкільної педагогіки Ф. Фребеля, який у своїй праці «Виховання людини» (1826 р.) з позицій християнської антропології сформулював мету виховання, як розкриття божественного в людині, «вірного покликанням, чистого, цільного і тому святого життя» [4, с. 349].

Слід зазначити, що розвиток традиціоналістської парадигми гармонійного виховання дітей дошкільного віку з перших років життя простежується й у вченні М. Пирогова, який у період свого перебування на посаді голови Київського навчального округу в циркулярі під назвою «Освіта і виховання» сформулював завдання виховання і послідовність їх вирішення, починаючи з дошкільного віку, а саме:

- 1) формування у дітей «ясного розуміння речей навколишнього світу»;
- 2) доведення добрих запалів дитини до «свідомого прагнення до ідеалів правди і добра»;
- 3) формування моральних переконань, естетичного смаку і фізичної загартованості;
- 4) виховання твердої і вільної волі;
- 5) «виховання тих громадянських і людських цінностей, які складають основу прекрасного у людині та суспільстві» [5, с. 78.].

Вивчення та узагальнення науково-педагогічних джерел свідчить про те, що у соціально-психологічному контексті система виховання дитини, починаючи з дошкільного віку, всебічно розроблена у працях П. Каптерева.

Зокрема, П. Каптерев вводить поняття «моральне загартування» дитини з раннього дитинства, розуміючи терміни «моральний» і «духовний» як синоніми. Мету морального загартування дослідник вбачає у «розвиненні і зміцненні сили протидії ... негараздам і лихам», вихованні «людини сильної, бадьорої, мужньої, стійкої щодо переживань різних негараздів, і в той же час чутливої...» [1, с. 138].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, історичний аналіз проблеми гармонійного виховання дітей дошкільного віку в історії педагогічної думки дає змогу зробити такі висновки: проблема людини завжди розглядається у незавершеній стадії, оскільки сама ідея людської природи знаходиться в постійному розвитку; у сучасному філософському розумінні проблеми взаємодії фізичного, морального й естетичного у вихованні необхідно розглядати в межах тріади (дух, душа і тіло), що дозволяє розглянути проблему з позиції органічної єдності і взаємовпливу тіла, душі й духа; єдність фізичного, морального та естетичного компонентів носить об'єктивний характер; фізичне, естетичне й моральне, розкриваючи дві специфічні сторони духовного життя людини, діалектично пов'язані між собою; найбільш повно єдність фізичного, морального та естетичного реалізується в процесі гармонійного виховання. Подальшої уваги потребує вивчення концептуальних засад гармонійного виховання дітей дошкільного віку в культурно-освітньому просторі закладу дошкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Каптерев П. Ф. Про гуманне виховання/Завдання сімейного виховання: Вибране. К., 2005. 138 с.
2. Коменський Я.-А. Материнська школа, або про турботливе виховання підлітків в перші шість років/Учитель вчителів. Вибране. К. : Основа, 2008. 288 с.

3. Модзалевський Л. Н. Нариси історії виховання і навчання з давнього і до нашого часу. СПб. : Алетей, 2000. 429 с.
4. Песталоцці И. Г. Лебедина пісня/Вибрані педагогічні твори: в 3 т. К. : Основа, 1999. Т. 3. 349 с.
5. Пирогов Н. И. Вибрані педагогічні твори. К. : Видавництво Академії педагогічних наук, 1952 . Т. 1. 702 с.
6. Руссо Жан-Жак. Еміль, або про виховання/Педагогічні твори: у 2 т. К. : Педагогіка, 1998. Т. 1. 653 с.
7. Сучасна калокатія: [http:// kalokagathia.ru/info.asp. (дата звернення 17.02.2023).
8. Філософія гуманізму / М. Л. Злотіна, А. І. Яценко, Е. В. Осічнюк та ін. К.: Вища школа, 1993. 295 с.
9. Філософський енциклопедичний словник. К.: Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАНУ, «Абрис», 2002. 744 с.
10. Формування духовної культури студентської молоді/ Л. А. Аза, Н. А. Бегака, В. И. Козачков та ін. К.: Вища школа, 1998. 110 с.

Стаття надійшла до редакції

18 січня 2023

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛОГОПЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 376 – 056.264 – 053.4:373.2.013.3-027.31

РЕКУТА ТЕТЯНА

студентка заочного відділення Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract. The article substantiates the improvement of the ways of rehabilitation measures for children with speech disorders through the use of innovative speech therapy technologies. The improvement of the effectiveness of corrective speech therapy work to eliminate speech disorders in preschoolers is analyzed. The essence of the concept of "innovative pedagogical technologies" is revealed.

Key words: innovative speech therapy technologies, children with disorders of speech development, corrective speech therapy work.

Постановка проблеми. Подана стаття порушує питання вдосконалення шляхів реабілітаційних заходів у дітей з порушеннями мовлення через застосування інноваційних логопедичних технологій. Підвищення ефективності корекційної логопедичної роботи з усунення порушень мовлення у дошкільників на даний момент є однією з актуальних проблем логопедії. У діяльності вчителя-логопеда, спрямованої на корекційно-розвиваючу роботу з дітьми, інноваційні методи набувають все більшого значення.

Ці методи, поряд з традиційними, сприяють досягненню максимально можливих успіхів у подоланні мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку.

Пошуки нових прийомів і методик в логопедичній практиці з корекції мовлення не втратили своєї актуальності. Інноваційні освітні технології відповідають пріоритетним напрямкам науки, визначаються сучасним станом проблеми переходу освіти на позиції особистісно-орієнтованої педагогіки, що передбачає не обмежуватися формуванням програмних знань, умінь, навичок, а прагнути розвивати індивідуальні здібності дитини,

обумовлені бажанням педагогів впроваджувати в свою діяльність інновації.

Зроблено аналіз існуючих логопедичних технологій за класифікаційною характеристикою.

Особливу увагу у статті було зосереджено на застосуванні у корекційній роботі психо-корекційних технологій, що обумовлено специфікою мовленнєвих порушень і станом емоційно-вольової сфери дітей з мовленнєвою патологією. Ці порушення викликають труднощі в спілкуванні з оточуючими і у подальшому призводять до певних змін особистості, що відбивається на процесі подальшого навчання.

Найбільш адаптованими методиками для роботи з дітьми дошкільного віку є такі логопедичні технології, як сміхотерапія, казкотерапія, вокалотерапія, що вирішують ряд важливих завдань з формування у дітей з порушеннями мовлення емоційно-вольової сфери, розвитку просодичної сторони мовлення, анатомо-фізіологічних процесів, артикуляційно-мімічної моторики тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема застосування у корекційній роботі